



УДК 608.23

ЯК ДОСЯГНЕННЯ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ЗДАТНІ ДОПОМОГТИ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ ЕКОЛОГІЇ

В.А. Курченко

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

пр. Перемоги, 37, м. Київ, 03056

e-mail: vova.kurchenko@gmail.com

Чи ви коли-небудь замислювалися, у чому ж причина бездіяльності людей щодо покращення стану навколишнього середовища. Чому об'єми смітників та звалищ збільшується у геометричній прогресії? Чому ми розуміємо проблему, але не робимо регулярних дій, що допоможуть вирішити її?

Перш ніж відповісти на ці питання, я хочу розповісти вам одну історію. Ден Ерайлі, американський професор психології, ще у молодості перехворів страшною хворобою — гепатитом С. Щоб вилікуватися від неї, необхідно було пройти півторарічний курс ібупрофену. Цей ібупрофен мав дуже неприємну особливість, у вигляді тяжких чотирнадцятигодинних побічних ефектів. Приймати його необхідно три рази на тиждень. Отже, уявіть, ви приймаєте ліки кожного понеділка, середи та п'ятниці, протягом півторарічного періоду, щоб через 30 років не померти від цирозу печінки. Це дуже складно.

Після курсу виявилось, що Ден вилікувався, і, як це не дивно, був єдиним, хто приймав ліки регулярно. У чому ж причина його успіху? У кращому розумінні проблеми? У неймовірній здатності до самоконтролю?

Звісно ні. Секретом майбутнього професора було те, що згодом було названо принципом заохочувальної заміни (оригінальний термін reward substitution). А полягав він у прив'язці до неприємної, але дуже важливої регулярної дії, приємної, що не має такого значення. Тобто тричі на тиждень, у дні прийому ліків, Ден, перед школою, завантажував кілька фільмів. Увечері він приймав ліки (неприємна дія) та вмикав фільм (приємна дія). Таким чином ін'єкція була необхідна для споглядання відеоматеріалу. Цей процес став для нього звичкою. І жага до перегляду фільмів, насправді, стала причиною його перемоги над хворобою.[1]

Ця історія, насправді, дає нам привід замислитись. Я вважаю, що цей принцип, не тільки можна, але й необхідно використовувати в екології.

У якості прикладу візьмемо таку проблему, як глобальне потепління. Дуже важлива проблема. Та чи ви бачите занепокоєння у ній? Ось декілька причин, через які дії не приймаються:

- 1) Ніхто не занепокоєний у її вирішенні
- 2) Зусилля однієї людини нічого не варті
- 3) Прогрес не помітний одразу
- 4) Це станеться не у їх період життя [2]

Але ми добре розуміємо, що за нашу теперішню бездіяльність будуть відповідати наші діти. І щось робити потрібно зараз. Принцип заохочувальної заміни у даному випадку дозволяє подивитись на проблему з іншого боку. Можливо вдосконалити процес, просто змінивши метод. Чому замість того, щоб примушувати суспільство щось робити, почати заохочувати їх. Чому б не зробити діяльність щодо покращення екології модною? Чому б не пропонувати людям якість матеріальні цінності за регулярне покращення ситуації.

В усіх сферах життя ми таким чи іншим чином працюємо з людьми. І тому знання психології мають значення завжди. А використання таких принципів, як заохочувальна заміна, дозволяє нам підійти до вирішення проблеми більш розумно та ефективно.



Література:

1. Ariely, D., & Wertenbroch, K. (2002). Procrastination, Deadlines, and Performance: Self-control by Precommitment. *Psychological Science*, 13(3), 219–224. Copyright is by permission of the © American Psychological Society.
2. Кирилл Еськов, «История Земли и жизни на ней: От хаоса до человека». — М.: НЦ ЭНАС, 2004. — 312 с. — 10 000 экз. ISBN 5-93196-477-0

УДК 338.24

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ

Л.О. Мітюк, Л.Ю. Матвійчук

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

пр. Перемоги, 37, м. Київ, 03056

e-mail: kalishl.y@gmail.com

Сучасний стан туристичних ресурсів ставить низку питань збереження світової та національної природної, а також історико-культурної спадщини. Підвищення рівня раціональності використання туристичних ресурсів є важливим завданням державного значення, яке можливе за умови оцінки безпеки використання туристичних ресурсів. Така оцінка здійснюється шляхом проведення їх екологічного аудиту.

Враховуючи актуальність вказаного вище питання, проблеми екологічного аудиту досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Л. Максимів, Я. Мех, О. Михайлюк, І. Пожарицька, І. Потравний, В. Шевчук та інші. Інформаційно-аналітичне забезпечення, теоретико-економічні засади екологічного аудиту вивчали В. Базилевич, Н. Гончаренко, Г. Купалова та інші. Інтеграцію та розвиток екологічного аудиту в системі управління середовищем досліджували Т. Галушкіна, Л. Грановська, У. Новак, Г. Серов, В. Сидорчук.

За твердженням проф. Галушкіної Т.П., екологічний аудит в Україні розвивається як один з видів діяльності на ринку робіт і послуг природоохоронного призначення, що підлягає ліцензуванню; як аудит природокористування, який започатковано у сфері надрокористування, а в перспективі охопить і інші сфери природокористування; екологічний аудит території (міста, району), який на сьогодні розроблено найменшою мірою [1].

Необхідність проведення екологічного аудиту туристичних ресурсів зумовлена потребою суб'єктів туристичної діяльності у отриманні інформації про екологічний стан туристичних об'єктів. На нашу думку, за ознакою «об'єкт аудиту» доцільно виділяти аудит туристичних об'єктів, аудит туристичних територій і аудит суб'єктів туризму.

Зважаючи на специфіку нашого дослідження та підходи вчених до сутності зазначеного поняття, під екологічним аудитом туристичних ресурсів будемо розуміти — засіб підвищення рівня раціональності використання туристичних ресурсів, що здійснюється в інтересах туристичних регіонів і держави та пов'язаний з перевіркою діяльності туристичних суб'єктів господарства, стану туристичних об'єктів та територій з метою встановлення відповідності вимогам екобезпеки, та одержання достовірної інформації про стан, діяльність об'єкта аудита і формування на її основі аудиторських висновків [2].

Таким чином, визначена типологія екологічного аудиту туристичних ресурсів дозволить обґрунтувати методологічні засади його проведення з урахуванням балансу потреб і вимог усіх суб'єктів економіко-екологічних відносин туризму, що виникають у процесі використання туристичних ресурсів, територій та об'єктів.